

Toegang tot het medisch dossier van de gedetineerden door de Commissies van Toezicht van de gevangenen

Doc	a167020
Publicatiedatum	19/09/2020
Origine	NR
	Beroepsgeheim
Thema's	Gedetineerden

De nationale raad van de Orde der artsen werd gecontacteerd door een lid-arts van een Commissie van Toezicht opgericht door de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen betreffende het advies van 20 september 2014 "Toegang tot het medisch dossier van de gedetineerden door de Commissies van Toezicht van de gevangenen". Door wijzigende wetgeving en de vernieuwing van de Code van medische deontologie is het betrokken advies achterhaald en wordt het vervangen door hetgeen volgt.

Advies van de nationale raad: Toegang tot het medisch dossier van de gedetineerden door de Commissies van Toezicht van de gevangenen

1. Principe: recht op privacy van de gedetineerde

De gedetineerde heeft, overeenkomstig tal van internationale en Europese verdragsteksten(1), de Belgische grondwet(2) en aanvullende nationale wetgeving(3), recht op de bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder met betrekking tot zijn gezondheidsgegevens. Een derde persoon heeft in principe geen toegang tot de medische gegevens van de gedetineerde.

Ter bescherming van het recht op privacy van de gedetineerde is de behandelende arts (gevangenisarts) gehouden tot het beroepsgeheim.

2. Uitzonderingen

2.1. Schriftelijke instemming van de gedetineerde

De Basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden voorziet evenwel in de mogelijkheid voor de leden van de Commissies van Toezicht tot kennisname van de medische gegevens van de gedetineerde en stelt dat eerstgenoemden "het recht hebben om alle stukken die individuele gegevens bevatten van de gedetineerde in te zien, voor zover dit voor de uitoefening van de taken noodzakelijk is, mits voorafgaandelijke schriftelijke instemming van de gedetineerde".(4)

De verwerking van de gezondheidsgegevens door een derde - in casu de leden van de Commissies van Toezicht - is mede onderworpen aan de principes van medische deontologie, de regels van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

Zelfs indien de kennisname van het medisch dossier noodzakelijk is voor de uitoefening van hun taken, blijft het deontologisch ontoelaatbaar dat de leden van de Commissies van Toezicht zich (rechtstreeks) toegang verschaffen tot alle medische gegevens van de gedetineerde. De gevangenisarts zal enkel de noodzakelijke medische gegevens van de gedetineerde ter kennis brengen van een lid van de Commissie dat tevens arts is. Deze laatste arts zal autonoom oordelen welke medische gegevens en onder welke vorm deze gegevens kunnen worden meegedeeld aan de leden van de Commissie van Toezicht.

Er wordt hierbij rekening gehouden met de principes van noodzakelijkheid, proportionaliteit en finaliteit.

Daarnaast geldt de vereiste van transparante informatie en wordt de gedetineerde op de hoogte gebracht van welke medische gegevens worden doorgegeven.⁽⁵⁾

2.2. Uitzonderingen op het beroepsgeheim van de gevangenisarts

Ter bescherming van het recht op privacy van de gedetineerde en overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek en artikel 25 van de Code van medische deontologie is de gevangenisarts gehouden tot het beroepsgeheim.

De uitzonderingen betreffende het beroepsgeheim zijn evenwel ook van toepassing op de gevangenisarts. In sommige gevallen zal de gevangenisarts bepaalde medische gegevens van de gedetineerde ter kennis brengen van de leden van de Commissies van Toezicht, bijvoorbeeld ter zijner verdediging in rechte of in uitzonderlijke omstandigheden, ter vrijwaring van een hoger rechtsgoed en zich beroepend op de noodtoestand.

3. Besluit

De gedetineerde heeft recht op de bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer. Ter bescherming van dit recht op privacy is de gevangenisarts gehouden tot het beroepsgeheim en kan deze, in beginsel, geen medische gegevens doorgeven aan de leden de Commissies van Toezicht opgericht door de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen.

De Basiswet van 12 januari betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden laten echter toe dat de leden van de Commissies van Toezicht kennis nemen van het medisch dossier, mits dit noodzakelijk is voor de uitoefening van hun taken en mits voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de gedetineerde. In dat geval worden de medische gegevens doorgegeven door de gevangenisarts aan een arts van de Commissie en wordt rekening gehouden met de principes van noodzakelijkheid, proportionaliteit en finaliteit.

Tenslotte zullen de leden van de Commissie in bepaalde gevallen ook kennis nemen van sommige medische gegevens in geval de gevangenisarts zich beroept op een uitzondering op het medisch geheim, zoals de verdediging in rechte of de noodtoestand.

(1) Onder meer art. 8 EVRM en art. 1 GDPR

(2) Art. 22 Belgische Grondwet

(3) Onder meer de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

(4) Art. 27, § 1 Basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden

(5) Art. 12 Algemene Verordening Gegevensbescherming